This Question Paper contains 4 Printed Pages.

01T(A)

TELUGU, Paper-I

(First language)

Parts A and B

Time : 2 hours 45 min.] **[Maximum Marks : 40**

సూచనలు:

(1) ఈ ప్రశ్నపత్రంలో **Part-A, Part-B** విభాగాలుంటాయి.

(2) **Part-A** రెండు సెక్షన్‌లుగా ఉంటుంది. **Part-A** కు సమాధాన పత్రంలో **Part-B** కు ప్రశ్నపత్రంలోనే సమాధానాలు రాయాలి.

(3) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయాలి. వ్యాసరూప ప్రశ్నలకు మాత్రమే అంతర్గత ఎంపిక (Internal choice) ఉంటుంది.

(4) మొదటి **15** ని॥ ప్రశ్నపత్రం చదవడానికి, మిగిలిన **2.30** ని॥ సమాధానాలు రాయడానికి కేటాయించాలి.

Part - A

Time : 2 Hours ***Marks : 30***

I. అవగాహన – ప్రతిస్పందన (12 మార్కులు)

(అ) 1. క్రింది పద్యాలలో **ఒకదానికి** ప్రతిపదార్థం రాయండి. **1×4=4**

"ఆ యేమీ? యొక రాణివాసమును బణ్యావాసమున్ దెచ్చినా
వా? యే హైందవుఁడైన నీ గతి మర్యాదన్ బ్రవర్తించునే?
మా యాజ్ఞన్ గమనింపవో? జయా మదోన్మాదంబునన్ రేఁగి, నీ
యాయుస్సూత్రములీవ త్రుంచుకొనెదో? యౌద్ధత్యమోర్వన్‌జుమీ."

లేదా

తన చూ పంబుధి మీఁదఁ జాచి శ్రవణద్వంద్వంబు రిక్కించి, వం
చిన చంచద్భుజముల్ సముత్కట కటీ సీమంబులన్ బూన్చి, తోఁ
క నభోవీథికిఁ బెంచి యఱ్ఱములిటియంగాఁ బెట్టి బిట్టాది, గ్ర
క్కున నక్కొండ యడంగఁ ద్రొక్కి పయికిం గుప్పించి లంఘించుచోన్.

(ఆ) 2. ఈ క్రింది పద్యాలలో **ఒకదానిని** పాదభంగం లేకుండా పూరించి. భావాన్ని రాయండి. **1×4=4**

తన దేశంబు స్వభాష నైజమతమున్ ....

....

....

.... దేవా! భక్త చింతామణీ!

లేదా

పడిగొని తేకులుప్పుతిల వాలిన ....

....

....

.... నిండు వెన్నెలన్.

(ఇ) క్రింది గద్యమును చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **4×1=4**

"బాబూ! ఇది వేప చెట్టు. సహజంగా 'వేప చెట్టు' అని చెవిని పడడంతో 'చేదు' అన్న భావన మనసులో మెదులుతుంది. అయితే ఆ వేపచెట్టును ఆశ్రయిస్తే – నీడనిస్తుంది. దినమూ ఓ కాయ నమిలి మింగగలిగితే దీర్ఘవ్యాధుల్నే నయం చేస్తుంది. పంటి పుల్లగా నోటి జబ్బుల్ని పోగొడుతుంది. అలాగే బాబూ! "అడుక్క తినేవాళ్ళు అని" పట్టించుకోకుంటే ఆ బతుక్కే అంకితమైపోయి అనామకులై పోతారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే వాళ్ళు కొడిగట్టిన దీపాలు. కాసంత సానుభూతి, ఓపికను రంగరించి, కొడినలా తట్టేసి తగినంత చమురుపోసి వత్తిని ఎగదోస్తే – అవి గోరంత దీపాలే కావచ్చు. ఏనాటికో ఒకనాటికి అవి కొండంత – వెలుగునిస్తాయి."

ప్రశ్నలు:

3. వేపచెట్టు పేరు వినగానే మదిలో ఏ భావన మెదులుతుంది?

4. నోటి జబ్బులను పోగొట్టే లక్షణం దేనికి ఉంది?

5. దీర్ఘ వ్యాధుల్ని నయం చేసే గుణం దేనికి కలదు?

6. పై పేరా ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి.

II. వ్యక్తీకరణ – సృజనాత్మకత (18 మార్కులు)

(ఈ) క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి. **4× 2=8**

7. స్త్రీలను గౌరవించాలనే ఉదాత్త సందేశాన్నిచ్చిన "మాతృభావన" పాఠ్యభాగ "కవి పరిచయం" రాయండి.

8. సమాచార సాధనమైన "లేఖ" ను గురించి వివరించండి.

9. పరుల ధనాన్ని ఆశించి చేసే పనులుగా ధూర్జటి కవి వేటిని పేర్కొన్నాడు?

10. ఏ యే రాజవంశాలు అమరావతిని అభివృద్ధిపరచాయో తెల్పండి.

(ఉ) క్రింది ప్రశ్నలకు పది లేక పన్నెండు వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి. **2× 5=10**

11. "ప్రకృతి ఒడిని పాఠశాలగా చేసుకొని మానవుడు కళాభిరుచిని పెంపొందించుకున్నాడనే" కవి అభిప్రాయాల్ని సమర్థించండి.

(లేదా)

"కోపం మంచి చెడులను గ్రహించే జ్ఞానాన్ని నశింపచేస్తుంది."
– భిక్ష పాఠ్యభాగం ఆధారంగా నిరూపించండి.

12. హిరణ్యకుడు అడవులపాలు కావటానికి లోభమే ప్రధాన కారణమని తెల్పిన మంథరుని మాటలను సమర్థించండి.

(లేదా)

"మహిళావరణం" పుస్తక రూపకల్పనలో రచయిత్రులు పడిన శ్రమను, పొందిన అనుభవాలను తెల్పండి.

This Question Paper contains 4 Printed Pages.

01T(B)

TELUGU, Paper-I

(First language)

Parts A and B

Time : 2 hours 45 min.] **[Maximum Marks : 40**

సూచనలు:

1. ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు తగిన జవాబులను సూచించు అక్షరాన్ని బ్రాకెట్లలో గుర్తించండి.
2. **Part - B** కి సంబంధించిన సమాధానాలు ఈ ప్రశ్నాపత్రంలోనే రాసి, **Part - A** సమాధాన పత్రానికి జతచేసి ఇవ్వవలెను

Part - B

Time : 30 minutes ***Marks : 10***

III. భాషాంశాలు (పదజాలం – వ్యాకరణాంశాలు)

క్రింద ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానాలు గుర్తించి, **20×½=10**
వాటికెదురుగా ఉన్న బ్రాకెట్లలో ఆ జవాబును సూచించే అక్షరాన్ని రాయండి.

1. జననికి, జన్మభూమికి, గౌరవమివ్వడం ఉత్తముల లక్షణం. [ ]

   (గీత గీచిన పదానికి సరియైన అర్థాన్ని గుర్తించుము.)

   (A) చెల్లి (B) తల్లి

   (C) నల్లి (D) పల్లి

2. వితరణ గుణం కలవారు త్యాగమూర్తులుగా పేరొందుతారు. [ ]

   (గీత గీచిన పదానికి సరియైన అర్థాన్ని గుర్తించుము.)

   (A) దానం (B) స్వార్థం

   (C) కోపం (D) లోభం

P.T.O.

3. ఒకనాటికీ, నేటికీ ఎన్నో విషయాలలో <u>అంతరం</u> ఉంది. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి పర్యాయపదాలను గుర్తించండి.)
(A) పోలిక, సమానం (B) న్యాయం, ధర్మం
(C) నీతి, నిజాయితీ (D) భేదము, తేడా

4. <u>వెన్నెల</u> పిండారబోసినట్లుండటం శరత్కాలపు లక్షణం. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించుము.)
(A) కౌముది, జ్యోత్స్న (B) చీకటి, తమస్సు
(C) కోరిక, కాంక్ష (D) నిశి, నుసి

5. ఏ <u>వయస్సు</u>లో చేయవలసిన దానిని, ఆ సమయంలో చేయకున్నచో జీవితము నరకంతో <u>సమానం</u> కాగలదు. [ ]
(గీత గీచిన పదాలకు సంబంధించిన నానార్థ పదాన్ని గుర్తించుము.)
(A) ప్రాయము (B) కాయము
(C) కార్యము (D) ఆదాయము

6. రావణుని ఎదిరించిన జటాయువు తన <u>పక్షము</u>నకు గాయమై <u>పక్షము</u> రోజులపాటు వేదన అనుభవించింది. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి నానార్థములు గుర్తించుము.)
(A) శరీరం, పాదం (B) కాలు, ముక్కు
(C) రెక్క, 15 రోజులు (D) పాదము, నెల రోజులు

7. "స్వభావం చేతనే ఐశ్వర్యం గలవాడు" అను వ్యుత్పత్త్యర్థము గల్గిన పదమును గుర్తించుము. [ ]
(A) భాగ్యశాలి (B) సంపన్నుడు
(C) ధనికుడు (D) ఈశ్వరుడు

8. భవాని ఒక పెద్ద ముత్తైదువ రూపంలో వచ్చి వ్యాసుణ్ణి మందలించింది. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి సరైన వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని గుర్తించుము.)
(A) ఇంద్రుని భార్య (B) భవుని భార్య
(C) విష్ణువు భార్య (D) సూర్యుని భార్య

9. రాజులు యుద్ధములందు ఏనుగులను ఎక్కువగా ఉపయోగించేవారు. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి వికృతి రూపం గుర్తించండి.)
(A) ఏడు (B) రోజు
(C) ఱేడు (D) రాట్టు

10. విద్యార్థులు ఎల్లవేళలా చదువుపై దృష్టిని తిరముగా ఉంచుకోవాలి. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి ప్రకృతి రూపాన్ని గుర్తించండి.)
(A) తీరము (B) స్థిరము
(C) దూరము (D) భారము

11. శ్రీరాముడు పిత్రాజ్ఞను పాలించి అడవులకు వెళ్ళాడు. [ ]
(గీత గీచిన పదాన్ని విడదీయగా ఏర్పడే రూపాన్ని గుర్తించండి.)
(A) పిత్ర + ఆజ్ఞ (B) పితర + అజ్ఞ
(C) పితృ + అజ్ఞ (D) పిత్రా + అజ్ఞ

12. శబరి శ్రీరామునికి పరమ భక్తురాలు. [ ]
(గీత గీచిన పదం ఏ సంధికి ఉదాహరణమో గుర్తించండి.)
(A) టుగాగమ సంధి (B) రుగాగమ సంధి
(C) లులనల సంధి (D) నుగాగమ సంధి

13. "రామా! నీ పదాబ్జములు కడిగే భాగ్యం నాకు కల్పించు" అని గుహుడు ప్రార్థించాడు. [ ]
(గీత గీచిన పదము ఏ సమాసానికి చెందుతుందో గుర్తించుము.)
(A) ఉపమాన ఉత్తరపద కర్మధారయం (B) బహువ్రీహి
(C) ద్వంద్వము (D) ద్విగువు

14. "సత్యదూరములైన మాటలను నమ్మకండి" అని పెద్దలు చెప్పారు. [ ]
(గీత గీచిన పదానికి సరియైన విగ్రహ వాక్యాన్ని గుర్తించండి.)
(A) సత్యము కొఱకు దూరము (B) సత్యము చేత దూరము
(C) సత్యమునకు దూరము (D) సత్యము వలన దూరము

15. నీరము తప్తలోహమున నిల్చి యనామకమై నశించు, నా – ఏ పద్యపాదమో గుర్తించండి. [ ]
(A) చంపకమాల (B) మత్తేభము
(C) ఉత్పలమాల (D) శార్దూలము

16. వరుసగా ఆరు ఇంద్రగణాలు, రెండు సూర్యగణాలు ఏ పద్యంలో వస్తాయో గుర్తించండి. [ ]
(A) కందము (B) సీసము
(C) ఆటవెలది (D) తేటగీతి

17. పద్యపాదంలో మొదటి అక్షరాన్ని ఏమని పిలుస్తారో గుర్తించండి. [ ]
(A) యతి (B) ప్రాస
(C) గణము (D) ప్రాసయతి

18. "హల్లుల జంట తాత్పర్యభేదంతో పక్కపక్కనే రావటం" – ఏ అలంకార లక్షణమో గుర్తించండి. [ ]
(A) ముక్తపదగ్రస్తం (B) యమకం
(C) లాటానుప్రాస (D) అంత్యానుప్రాస

19. "నీ కరుణా కటాక్ష వీక్షణములకై నిరీక్షించుచున్నావమ" – ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించండి. [ ]
(A) అంత్యానుప్రాస (B) వృత్త్యనుప్రాస
(C) యమకం (D) ముక్తపదగ్రస్తం

20. ఉపమాలంకారానికి సరియైన ఉదాహరణమును గుర్తించండి [ ]
(A) సునీత మనసు వెన్నవలే మృదువైనది.
(B) యువనకాంత మెరుపుతీగయో అన్నట్లుగా నున్నది.
(C) మా తోటలో బంగారం పండింది.
(D) రాజు కువలయానందకరుడు.